

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Način plačila za ozemlje SHS: letno 180 D; za pol leta 90 D; za četrt leta 45 D; mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Tiskovna št. 552

LJUBLJANA, dne 16. februarja 1923.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 20.

Uveljavljanje znižane tarife za jugoslovanski promet s Trstom in Reko.

Za gospodarske kroge v Sloveniji je velike važnosti znižana tarifa za jugoslovanski promet med postajami naše Kraljevine na eni strani in Trstom ter Reko na drugi strani, ki je stopila 1. februarja t. l. v veljavo. Ta tarifa je sestavljena v zmislu določb sporazuma o režimu jadranskih tarif, ki je bil sklenjen med našo Kraljevino in Italijo v Beogradu dne 12. avgusta 1924, kakor tudi v zmislu določb netunjskih konvencij z dne 20. junija 1925. Te konvencije sicer od strani naše vlade še niso ratificirane, vendar se je kljub temu uveljavila jadranska tarifa, na kateri so Italijani zelo zainteresirani.

Naša tarfna reforma, ki je bila uvedena s 1. oktobrom t. l. in ki nudi za promet preko Splita posebne ugodnosti, je ustvarila Trstu resno konkurenco, ki bo prišla v kratkem do odločilne veljave. Vendar pri današnjem stanju razmer Slovenija še po večini gravitira na Trst in na Reko in je vsled tega vsprilo težjega eksportnega položaja uveljavljanje nove tarife našim gospodarskim krogom zelo dobrodošlo, v kolikor služi v prilog naših produkcijskih in konkurenčnih razmer.

Po svojem obsegu ta tarifa sicer še ne predstavlja uresničenja vseh naših zahtev in želja in jo moramo zato smatrati kot nekaj provizorij, na podlagi katerega naj bi se po ratifikaciji navedenih konvencij še le imela izdelati definitivna tarifa.

Dočim ste avstro-jadranska in češkoslovaško-jadranska tarifa sestavljeni v zlatih lirah za cel potek, je jugoslovansko-jadranska tarifa sestavljena v dveh valutah in iz dveh klasifikacij:

I. Uvoz iz Trsta.

Na italijanskih državnih železnicah je celotni jadranski promet s Trstom deljen na dve glavni skupini in sicer: 1. na promet v smeri iz Trsta v našo Kraljevino za lokalno blago, kakor tudi za tranzitno blago, ki prihaja v Trst preko morja. Predmeti, ki spadajo v to skupino, so podeljeni na dve podskupini in sicer:

1. na skupino polfabrikatov in fabrikatov, za katere je določen 25% popust in
2. na skupino surovin in pridelkov, ki uživajo na italijanskih železnicah od Trsta do državne meje pri Postojni 30%ni popust.

V drugo skupino spadajo: konoplja, domača in inozemska, surov in prešan bombaž in odpadki od bombaža, oljnat plod in semena, juta, marmor v ploščah in navadni marmornati izdelki, rabljena posoda, riž, navadna morska in jamska sol, laneno in repično seme ter žveplo in žvepleni cvet.

V prvo skupino pa spadajo med drugimi: mineralna voda, špirit, azbest, poljedelski stroji in orodje, apno, kava, kakao, bencin, papir, lepenka, žito, klej, sadne konzerve, vrvarski izdelki, strojni in barvilni ekstrakti, moka, železo in jeklo, smokve, preja in tkanine, mast, izvenevropski les, lan, magnezit, smole, prstene barve, kaustična soda itd.

II. Izvoz v Trst.

Blago, ki uživa tarifne popuste v prometni smeri od državne meje pri Postojni do Trsta za lokalno porabo in za tranzit po morju, je razdeljeno na štiri skupine. V prvo skupino, ki

uživa 15% tarifni popust, spada samo mineralna voda. V drugo skupino spadajo vrvarski izdelki in uživajo 20% popust. V tretjo skupino spadajo skoro isti predmeti kot v smeri iz Trsta in uživajo 25% popust, dočim spadajo v zadnjo skupino žive živali (veči, bički, teleta, konji in perutnina), stavben les, rabljena posoda in embalaže, železniški pragovi in sladkor. Za te predmete velja 30% popust.

V tretji skupini se žal ne nahajajo vsi predmeti, ki pridejo za naš eksport preko Trsta v poštev in na katerih tarifnem znižanju smo zainteresirani in je želeli, da se ta seznam sukcesivno dopolni tako, da bo ta znižana jadranska tarifa služila interesom našega celokupnega eksporta.

Nasprotno pa opazamo v tej skupini mnogo predmetov, ki praktično v prometu sploh ne igrajo nobene vloge.

Sprejem raznih konkurenčnih predmetov v skupino, ki uživa tarifni popust na progi Trst — državna meja pri Postojni, pomeni poostreitev konkurence domači produkciji. Med temi predmeti je omeniti špirit, papir, lepenko, klej, žito, strojne izlečke, moko, železo in železne izdelke, kaučukove izdelke in prstene barve.

III. Promet z Reko.

Za promet z Reko ostane še nadalje v veljavi 50% znižanje tovarnine na progi od državne meje pri Postojni do Reke, ki je bilo upeljano že s 25. oktobrom 1923. leta.

Važna pridobitev za naše kroge je, da se za prevoz lesa na Sušak v tranzitu preko Postojne — St. Petra in Reke dovoljuje 30%ni popust za naveden, surov in obsekan, žagan ali oblijan stavbeni les, kakor tudi za upoginjen les za izdelavo pohištva in stolov ter za impregniran les, kakor tudi za železniške in navadne pragove.

IV. Tarifni popusti na naših progah.

Na jugoslovanskih progah so dovoljeni za prekomorsko blago, ki prihaja preko Trsta in Reke v smeri od državne meje pri Rakeku proti notranjosti države, od vseh postaj sledeči popusti od normalnih vozarinskih stavkov, ako se plača tovarnina za najmanj pol vagona in sicer:

surov aluminij	30%
bakreni kamen	30%
prstene barve	20%
kemične barve	20%
vermut in marsala	30%
voda mineralna	15%
tobak v listih, sirup	20%
zaboji (embalaža) prazni	15%
žlindra	30%
kakao	15%
cin	25%
kava	15%
sveža zelenjava in povrtnina od	
1. dec. do 30. junija	30%
zeleni grah in stročji fižol	30%
česen, solata, karfiola, korenje	
peteršilj, retkev, hren, zelena	
in čebula	30%
bombaževa preja in tkanine	20%
svilena preja in tkanine	20%
preja od jute	20%
svilčena ruda	30%
volna in odpadki od volne	10%
kovinske žlindre	30%
riž	20%
rude	30%
smokve za industrijske svrhe	30%
žveplo in žvepleni cvet	25%
tkanine iz jute	20%
vrvarski izdelki	20%
oljnat plod in oljnata semena iz	
pozicije U—9 v	25%

bombažovo seme, seme rumeno	
repice, soja fižol	25%
cinkovi izgorki	30%
pomaranče, limone vseh vrst	
mandarine, pergamoške in	
kedre	20%
ostalo južno sadje	20%

Na stavke ugodnostnih tarif 1—2 in 4—29 se navedeni popusti ne nanašajo.

Z industrijskega stališča pade v oči, da se za surov bombaž daje na naših progah samo 10% popust, dočim se za izdelke iz bombaža in bombaževih tkanin dovoljuje 20%, kar nikakor ne more biti v skladu z interesi domačih predilnic in tkalnic.

Obrtniki in trgovci radovljiškega okraja proti načrtu zakona o pobijanju draginje.

Zastopniki Društva obrtnikov za sedni okraj Kranjska gora sedež Jesenice, Zadruga čevljarjev, Obrtno kolektivne zadruge za srez Radovljica, Gremija trgovcev, Obrtnega društva za radovljiški okoliš in Zadruga krojačev in krojačice so, razpravljajoč o zakonskem načrtu za pobijanje draginje, na skupnem zborovanju na Jesenicah dne 7. t. m. po debati prišli do naslednje resolucije:

Vsak načrt zakona za pobijanje draginje odlašamo kar najodločneje, ker nima v sedanjem času tak zakon razen brezplodnega preganjanja trgovcev in obrtnikov sploh nobenega pomena. O kakem navijanju cen v našem srezu, kakor v celi Sloveniji sploh ne more biti govora. Današnja draginjo povzročajo drugi činitelji, in absurdno je govoriti, da bi trgovci in obrtniki jemali danes prevelik dobiček. Vzroki, ki povzročajo draginjo, so sledeči:

1. visoki proizvajalni stroški,
2. visoka carina, ki v mnogih slučajih ni v nikakem pravičnem razmerju z vrednostjo blaga,
3. Naš takšni zakon s pretirano visokimi postavkami,
4. vse mere presegajoči davki ter razne sccialne dajatve,
5. povsem nelogično, značilno in nemoralno se nam zdi, ako začenja vlada pobijati draginjo pri trgovcih in obrtnikih, ki itak že vsled splošne medsebojne konkurence zaslužijo komaj nekaj odstotkov in delajo v mnogih slučajih celo v izgubo, medtem ko vzame država pri carinjenju neobhodno potrebnih in važnih življenjskih potrebščin od polizdelanih in

Otvoritev nove palače Narodne banke v Beogradu.

V ponedeljek ob 11. dopoldne je bila na svečan način izvršena otvoritev nove palače Narodne banke v Beogradu, v Kralja Petra ulici. Poslopje je eno najmodernejših stavb naše prestolice.

Ne bo preveč, če ob tej priliki podamo v kratkih obrisih površen razvoj tega za naše gospodarstvo tako važnega zavoda. Projektirana že pred 50, a osnovana pred 46 leti je Narodna banka začela poslovati z namenom, da bi zadovoljila potrebe po kreditu, ki so se tedaj v Srbiji prav težko obdržale. Svoobodno Srbijo so čakale v njeni bodočnosti velike in težke naloge. Napredovala je ekonomsko z brzimi koraki in stopila je v vedno večje poslovne stike z inozemstvom. Začela se je čutili potreba po intenzivnem delu in produkciji gospodarskih dobrin. Potreba po intenzivnejši proizvodnji je pa izzvala potrebo po

Tudi je rok pri 30% popustu za uvoz inozemske povrtnine, ki je določen do 30. junija, predolg in bi ga bilo treba skrajšati do 31. aprila. Popusti na italijanskih progah se ne nanašajo na tranzitno takso, ki jo plačujejo v znesku 20 lir na vagon naše pošiljke preko italijanskega ozemlja.

Sedaj se izdeluje v direktili državnih železnic v Ljubljani tudi načrt jugoslovansko-italijanske zvezne tarife, ki je za našo importno in izvozno trgovino še mnogo večje važnosti kot tarifa za jadranski promet s Trstom.

K razpravi o tem vprašanju pa se povrnemo v prihodnjih številkah.

Ivan Mehorič.

izdelanih predmetov največkrat polovico, tri četrtine, ali celo večkratno prvotno vrednost v inozemstvu nabavljenega, doma neproizvajanega blaga.

Zato odklanjajo gori navedene organizacije, katere zastopajo vse poslovne stanove v našem srezu, odločno uvedbo takega zakona.

Poudarjajo pa potrebo, da začne vlada pobijati draginjo od zgoraj, in sicer:

1. Zniža naj carino tako, da bo ista znašala le 10—20% od vrednosti blaga. Prepove naj uvoz blaga, ki se ga v zadostni množini izdeluje doma.
2. Zniža naj previsoke davke in ukine prometne davek.
3. Odpravi naj razne oduške takse, zniža previsoke prevoznike, železniške in poštne tarife, ker je vse to glavno, kar pospešuje nevdržno draginjo in uničuje našega obrtnika in trgovca in naj vlada končno kaj podvzame, da pomaga šibkim trgovcem in obrtnikom pčtom dovoljevanja cenih posojil, da bodo imeli manjše režijske stroške in da ne bodo tako težko izhajali ter da bodo mogli ceneje proizvajati. Vlada naj da tudi trgovcem take ugodnosti, kot jih imajo razni konsumi in zadruga, da bodo lažje izhajali in da ne bodo primorani napovedovati konkurzov, kar se dogaja pri sedanjih razmerah celo pri prej dobro obratujočih podjetjih v precejšnji meri. Uverjeni smo, da bo vlada naše predloge uvaževala in da bo uvidela, da bi s takimi akcijami draginja sama ponehala. Da se pa more ugoditi našim predlogom, je predvsem potreba štednje na centralnih mestih.

večjih kreditih, po večjih množinah razpoložljivega denarja.

Zakonski predlog o Narodni banki je bil sprejet januarja 1883. leta in minister financ je bil tedaj pooblaščen, da izdela bančni statut, da ga objavi in da otvori v Srbiji podpis akcij. Namen Narodne banke je bil v zakonskem načrtu natanko izražen z naslednjimi besedami: V namenu, da se s cenim kapitalom in dobro urejenim kreditom pospeši trgovina in podjetnost v Srbiji, se pooblašča kraljevska vlada, da na osnovi, ki je predpisana po tem zakonu, ustanovi Narodno banko.

Rezultat podpisa akcij je bil nepričakovano ugoden. V Beogradu samem je bilo podpisanih 26.990 akcij, t. j. 6.990 komadov več kakor jih je bilo treba izdati in podpisati v celi državi. V celi Srbiji skupno z Beogradom se je podpisalo 38.051 akcij, tedaj

skoro dvakrat toliko, kolikor jih je bilo po zakonu sploh potrebno. Skoro pol veka je prešlo od tistega časa. Narodna banka je od tedaj pomnožila svoje posle. Regulirala je srbsko valuto. Dajala je posojila zlasti mnogim denarnim zavodom, ki so se osnovali v Srbiji in se se obračali na njo za pomoč. V prvih 10 letih svojega delovanja je banka stopila v zvezo z 61 denarnimi zavodi. Poleg tega pospeševanja narodnega gospodarstva je Narodna banka pomagala tudi državi in njenim finančnim potrebam, s tem, da ji je nudila posojila, da je posredovala med njo in narodnim gospodarstvom. Z ozirom na svoje pooblaščenosti je imela Narodna banka možnost eskontirati menice po cenah interesih. Z namenom, da zadosti svoji glavni nalogi ni Narodna banka izključila od kreditiranja niti obrtnika, niti manjših trgovcev. Dajalo se je posojila občinam, a tudi srezom v kolikor je bilo to v skladu z bančnim statutom.

Toda eden najvažnejših poslov, s katerim se bavi banka, je izdajanje novčanic. Prva novčanica, katero je dala banka v promet, je bila novčanica v iznosu 100 Din v zlatu, izdelana v belgijski Narodni banki, a numerirana v Beogradu. Za njo se je dala v promet novčanica v iznosu 50 Din, a nato 20 Din v zlatu in od 10 in 100 dinarjev v srebru. Ažjo, ki se pojavlja

v vseh produktivno slabših državah, ni znašel pri nas nikdar več kot 20 po sto. V tem oziru je naša valuta srečno preživela vse krize v državi in vse krize vojn, katere je vodila država do velike svetovne vojne in ujedinitvenja.

V novih razmerah, ki so sledile po vojni, je dobila Narodna banka nove naloge. Njen delokrog se je razširil najprej na južne, a nato tudi na nove kraje preko Drine, Save in Donave. Otvorile so se nove filijalke. V upravni odbor so prišli novi ljudje iz Hrvatske, Slovenije, Bosne, Dalmacije in Vojvodine. Narodni banki kraljevine SHS se je posrečilo, da je potom svoje premošljene in smotrene uprave, naslanjajoč se na zdrave bančne tradicije rešila našo narodno valuto in celokupno naše narodno gospodarstvo iz večjih kriz, katerim so bile izpostavljene vse države, ki so pretrpele vojno, a zlasti države iz področja bivše avstro-ogrske monarhije.

Slovesna otvoritev nove zgradbe Narodne banke je pa tudi najlepši znak moči, katero je Narodna banka razvijala ves čas svoje plodonosne delavnosti. V novi palači, ki predstavlja plod smotrenosti in delavnosti vseh, katerim je bila poverjena uprava banke, naj Narodna banka razvija svoje posle najuspešnejše v prid naše države in celokupnega našega narodnega gospodarstva.

Razsodbe upravnega sodišča v Celju.

Št. A 67/24/4. — Proti razsodbam stanovanjskega sodišča ni dopustna pritožba na Upravno sodišče, ker je stanovanjska sodišča smatrati za sodna oblastva.

Upravno sodišče je z odlokom v smislu čl. 24. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih z dne 17. maja 1922, Sl. Nov. št. 111, takoj v nejavni seji, ne da bi pozvalo stranke, zavrnilo dne 25. junija 1924 vloženo tožbo N. N., posestnika v Ljubljani, zoper odločbo stanovanjskega sodišča v Ljubljani z dne 28. marca 1924, št. I 7728, glede dodelitve stanovanja dr. N. N.

Odlok se opira na sledeči razlog: Stanovanjsko sodišče po svoji organizaciji, delokrogu in postopanju, propisanem v čl. 6. zakona o stanovanjih od 30. decembra 1921 in v čl. 45. do 49. pravilnika za izvršenje tega zakona ni upravno oblastvo v smislu čl. 15. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, marveč posebne vrste sodišča, ki nezavisno od administrativnega oblastva rešuje spore v stanovanjskih stvareh in rešitve stanovanjskega sodišča torej ne morejo biti akti upravnega oblastva in zavoljo tega ne more nastati v teh stvareh administrativni spor.

Z ozirom na nejasnost v zakonu o stanovanjih od 30. decembra 1921

je bilo sicer doslej dvomljivo, so li stanovanjska oblastva I. in II. stopnje upravna ali pa sodna oblastva in ni li stanovanjsko oblastvo II. stopnje kljub svojem nazivu kot stanovanjsko sodišče vendar upravno oblastvo, organizirano na kolegijalen način slično raznim stalnim komisijam za opravljanje specialnih upravnih poslov. Novi zakon o stanovanjih od 15. maja 1925 pa jasno izraža, da naj odločajo o stanovanjskih stvareh sodišča v pravem pomenu besede in sicer čeprav ne obča redna sodišča, pa vendar le redna sodišča posebne vrste. Novi zakon s tem nekako avtentično tolmači tudi prejšnja stanovanjska oblastva kljub njihovu nedostatnemu sodniškemu ustroju za sodišča in po izrecnih odredbah novega zakona preide tudi kompetenca starih stanovanjskih oblastev na nova stanovanjska sodišča I. ozir. II. stopnje, ki pa imajo izrazitejši sodniški ustroj in postopanje in ki bi tudi ne bila vezana na razloge v razsodbah upravnega sodišča.

Dalje se še pripominja, da tudi državni svet stalno smatra stanovanjska oblastva za sodna oblastva.

Iz navedenega razloga je moralo upravno sodišče vloženo tožbo zavrniti po čl. 24. točka 1, v zvezi s čl. 19., točka 1, zakona o upravnih sodiščih kot nedopustno.

Izgledi dinarja.

Predsednik Jugoslovanske banke v Zagrebu g. Oskar Weismayer je v zadnji gospodarski prilogi dunajske »Neue Freie Presse« priobčil jako zanimiva razmotrivanja o izgledih našega dinarja na svetovnem denarnem trgu. Njegova izvajanja bodo brez dvoma zanimala tudi našo javnost, vsled česar jih priobčujemo v naslednjem prevodu:

»Pač ni bančnega ravnanja v Jugoslaviji, katerega bi prijatelji in znanci v tu- in inozemstvu od časa do časa ne izpraševali, kaj misli o porastu, padcu in stabilizaciji dinarske prilike to gospodarsko vprašanje ga kurza. Zdi se mi, da je ob sedanjih najbolj aktualno, tako v Jugoslaviji, kakor v inozemstvu. Poizkusili hočem to vprašanje pojasniti, kajti dolžno nanj odgovoriti pač nihče ne more.

Za nadaljno okrepitev dinarskega kurza je na prvi pogled zadosti ugodnih momentov. Jugoslavija ima uravnotežen proračun, aktivno trgovinsko in plačilno bilanco ter številu prebivalstva in gospodarskim prilikam primeren obtok bankovcev, ki je zadosti krit. Upoštevati se morajo še gotovi psihični momenti, ki prihajajo poleg stroge stvarnih in številčnih temeljev bolj v počev, nego se splošno domneva. Tako si moramo predložiti ugoden vtis, katerega je napravila na kapitalistično inozemstvo strankarsko-politična združitev Srbov in Hrvatov. Ugodno mnenje, katero prevladuje o mirovnem sporazumu med Srbi in Hrvati predvsem v Združenih državah ameriških in v Angliji, tvori poleg drugih faktorjev razlog za okrepitev dinarja. Vzpodbujajoče mora vplivati na razvoj dinarskega kurza tudi sporazum z drugimi balkanskimi državami, ki bo vsekakor ugoden za Jugoslavijo ne le v finančnem, ampak tudi v vsakem drugem oziru. Skoro revolucionarni periodični pretresljaji italijanske in še bolj francoske valute so tudi vplivali, da se je kapitalistični svet začel v ugodnem smislu zanimati za dinar.

To so momenti, spričo katerih bi se morali na prvi mah odločiti za nadaljni trajni porast dinarja in sicer v precej naglem koraku. Razložiti hočem vzroke, zakaj to ni mogoče. Smatrati bi moral za gospodarsko nesrečo Jugoslavije, ako bi se v tem nazarju motil.

Vrednost denarja v gotovi državi, bodisi da gre za zaupanje, za kovinski ali za kovinsko krit denar, se ne ravna edino po mednarodni relaciji napram drugim državam, ampak tudi, po mojem mnenju v glavnem, po kupni moči dotičnega denarja v domovini sami in po razmerju te kupne moči napram najpotrebnejšim prometnim dobrinam vstevši delavske mezde in napram kupni moči denarja v inozemstvu. V državah s polnovredno

zlatu valuto je razlika med zlato veljavo in kupno močjo le neznatna. Pri denarju, ki ga drži po koncu samo zaupanje, osobito v državah z inflacijo, pokaže primerjanje z inozemskim denarjem glede denarne relacije in relacije po kupni moči povsem drugačno sliko. V tem oziru je dinar v jako slabem položaju. Kupna moč doma ne gre sporedno z mednarodno okrepitvijo dinarja. Pomislimo: V letu 1923 je znašel povprečen kurz dinarja — po Zürichu — 5.84, povprečna indeksna številka pa 2098. Povprečni kurz dinarja leta 1924 je znašel 6.96, povprečna indeksna številka 2016, v letu 1925 povprečni kurz dinarja 8.72, povprečna indeksna številka pa 1804. To se pravi: Povprečni kurz dinarja v letu 1923 je napram povprečnemu kurzu leta 1925 do konca avgusta porasel za 49 1/3 %, dočim je indeksna številka v isti dobi padla samo za 14 %. Treba je pojasniti, kako se sestavljajo navedene indeksne številke. Žal, da se statistični podatki o indeksnih številkah v Jugoslaviji uradoma jako pomanjkljivo objavljajo. Navezan sem zaradi tega na statistični material »Privrednega Pregleda« v Beogradu, ki si prizadeva, da objavlja točne in vestne podatke. Indeksne številke temelje na primerjavi povprečne v mesecih pred izbruhom vojne veljavnih cen, ki se izkazujejo s 100. Na ta način se izkazujejo primerjalne cene za poljedelske pridelke, za živino, živalske produkte, za sadje, za stavbeni material, za kolonialno blago in industrijske izdelke in iz teh cen izhajajoče indeksne številke se preračunajo na povprečne številke.

Še neugodnejši je položaj glede delavskih mezd, ki dosežajo glede dnevnih mezd šestnajstkratni in glede mezd na uro pa štiriindvajsetkratni mnogokratnik. Delavske mezde so danes pri kurzu Zürich 9.20 iste, kakor so bile v letu 1923, ko je znašel povprečni kurz dinarja 5.84. Visok porast dinarja ni torej prav nič vplival na delavske mezde. Kaj je posledica te razlike med mednarodnimi vplivi na kurz dinarja in njegovo kupno močjo doma z ozirom na najnujnejše življenske potrebe in delavske mezde? Posledica je, da mi veliko predrago produciramo in da mora naš izvez vidno pojemati, uvoz pa rasti, dokler naša sedaj aktivna trgovska bilanca ne bo postala pasivna. Ako plačuje naša eksportna industrija napram letu 1923 neizpremenjene mezde, dočim je izkupilo za dinar pri enakih inozemskih cenah za eno tretjino manjše, se nam vsiljuje vprašanje, katera industrija bo mogla trajno vzdržati in koliko podjetij bo to težko krizo preživelo. Položaj postruje še padec francoskega franka in deloma tudi italijanske lire, tako da naša industrija trpi škodo tudi od te strani. Jugoslovanska lesna industrija je na svetovnem tržišču gotovo ena najmoč-

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.
(Nadaljevanje.)

Minimalni delokrog skupščine je deloma z zakonom, deloma z delniškim regulativom točno orisan, statut ga sme dopolniti, vendar ne v vsakem pogledu, zlasti ne, kar se tiče zastopstva družbe na ven. Naši statuti so bili vobče v skladu z veljavnimi propisi; nekatere stvari sem že omenil v drugi zvezi, dve točki naj omenim tu:

a) V enem izmed osnutkov pravil je bilo sicer rečeno, da skupščina odobruje letne račune, ni pa bilo posebej rečeno, da ona daje družbinim organom odvezo. Odobritev letnih računov pa ni da bi morala pomeniti tudi absolutorij. Če je n. pr. bilanca pasivna, ker je pogorela družbina tovarna, ki vsled zanikrnosti načelstva in nadzorstvenega sveta ni bila varovana, bo treba bilanco odobriti, ker je stvarna in številčno pravilna, ni pa s tem rečeno, da je skupščina dala nemarnim organom odvezo in se odrekla odškodninskimi zahtevkom zoper nje. Isto bo veljalo, če je nemarnost družbinih or-

ganov omogočala, da so nameščenci družbe kradli, poneverjali, kvarili material, in so se tako znižala družbina aktiva. Odobritev računov torej še ni absolutorij, tega treba postaviti izrečno v statut kot točko skupščinskega delokroga in dati ga treba izrečno, kajpada lahko obenem s sklepom o odobritvi računov. Večji interes na tem, da je ta točka v redu, imajo družbini organi nego družba sama.

Regulativ (§ 39. št. 2) govori o odvezi za načelstvo, zakon ni povsem jase. Odveze pa je potreben tudi nadzorstveni svet; ta sicer poroča skupščini o delu načelstva in predlaga absolutorij za nje, toda ne daje ga on; tudi njegovo delo je del posloводства v družbi, tudi on lahko krši svoje dolžnosti, tudi on je odgovoren družbi za kšitve. Pravilno je torej in v interesu nadzorstvenega sveta, da skupščina sklepa tudi o njegovi odvezi in da se to določi v delokrogu skupščine; predlog bi moral pač staviti kdo izmed skupščinarjev.

b) V nekaterih statutih je bilo rečeno, da skupščina odobruje (letno) bilanco. To ni popolno; zakon govori na enem mestu (čl. 209. št. 6 trg. zak.) res samo o bilanci, na drugem pa (čl. 225 trg. zak.) o letnih računih in bilancah. Regulativ

(§ 49.) je stvar pojasnil tako, da mora računski zaključek (letni račun) biti sestavljen iz obratnega računa (konto dobička in izgube) in iz bilance. Ni mi tu treba dokazovati, da je tako edino pravilno, opomnim naj le, da delniški regulativ (§ 39. št. 2) dosledno tudi zahteva, da naj ima skupščina pravico sklepati o odobritvi letnega računa, ne samo bilance.

2. Sklepi, dnevni red, čas in kraj skupščine.

Svrha skupščine se mora vedno naznati ob sklicu skupščine, treba je torej, kakor pravimo, dnevnega reda. O predmetih, ki niso oglašeni na dnevnem redu za razpravo, se ne sme sklepati, za predloge in razprave brez sklepanja pa ni treba napovedi (čl. 238. trg. zak.). Za ta del so statuti večjih prestrogi, ker določajo, da se more tudi razpravljati samo o oglašeni predmetih. To je po mojem mnenju nedopustno, tako se delničarjem usta ne smejo zavezati. Res da pride načelstvo ali nadzorstveni svet lahko v zadrego vsled nepričakovane interpelacije, toda po drugi strani ni izključeno, da se ravno s presenečenjem odkrijejo napake, ki bi se zakrile, ako bi

morali delničarji vsako vprašanje, vsak predlog javiti že naprej. Sklepati pa se na dotični skupščini o takih predlogih ali odgovorih na vprašanja ne more, za sklepanje treba, da pride stvar na dnevni red prihodnje, eventualno izredne skupščine; o predlogu, da se sezevi izredna skupščina, se ravno zato sme sklepati, ne da je bil na dnevnem redu (čl. 238. trg. zak.). Dnevni red mora, kakor že omenjeno, za redne letne skupščine vsebovati sklepanje o odobritvi letnih računov, o odvezi in o razdelitvi čistega dobička. Lahko pa določa statut tudi še druge skupščine ob določenem času z določenim programom, tudi te bi bile v izvestnem oziru redne, ali ne redne letne skupščine; no v naših statutih takega primera nisem opazil.

Predmeti morajo biti v dnevnem redu označeni točno, nameravane izpremembe pravil celo z bistveno vsebino (§ 40., odst. 8. del. reg.). Statuti so za ta del v redu, ne pa sezi, ki navadno povedo, katere točke sedanjega statuta naj se izpremene, ne pa v katerem smislu. No zdi se, da še ni prišlo do težav, dasi bi bile mogoče. Razloga, zakaj se tako dela, ne vidim, statut je javen, bodoči bo tudi javen (inercialski stroški?).

(Dalje sledi.)

nejših, a kljub temu, kako težko se bori za obstanek, v glavnem zaradi tega, ker je dinar tako naglo porastel in ker je njen izvoz usmerjen predvsem v Italijo in Francijo, torej v države s padajočo valuto. (Dalje sledi.)

K. P.:

Varnost pri poštni prevaži.

Takih slučajev, kakor nedavno na dolenjski progi, bi ravno ne bilo treba, da opozorimo pošto upravo k pozornosti na varnost pri prevaži blaga, osobito denarja.

Samo en dogodek je spravil poštne zavod ob večletne uspehe štedenja z osebjem tam, kjer bi že po površni presoji nestrokovnjakov najmanj bilo na mestu.

Poštna ambulance kot oživljajoče žile prometnega omrežja prevažajo celokupno pošti izročeno blago; milijonske vrednosti vsebuje petjuočna pošta tudi na najmanjših progah, in če bi že ta okolnost ne utemeljevala potrebe, da spremljata pošto brezizjemno po vseh abulancah vsaj dve osebi, zahteva že izvršitev službe ter poslovni pravilnik tako zasedbo.

Zrimamo, da recimo proga Ljubljana—Kočevje prometno ni tako živahna, da bi zahtevala medpotna manipulacija trajno dva organa, pa to so ozkosrčni pomisleki napram raznim nepredvidenim dogodkom med vožnjo, ki postanejo, kakor kaže zadnji slučaj, lahko jako usodopolni.

Ni treba ravno misliti na roparske napade, sprevodnik v poštne ambulanice lahko nenadoma zbolí, pripeti se mu kaka nesreča, da postane popolnoma nesposoben za službo, voz, posebno če je srednjeveškega tipa, je izpostavljen obratnim nezgodam nepregledne vrste.

Kaj neki je storiti nesrečnemu sprevodniku pošte, ki je sam v vozu, in vsled prometnih nezgod z vlakom vred sredi proge obstoji ter traja ovira po več dni?

Vozu zapustiti ne sme, to je edina jasna točka v njegovih službenih navodilih za take slučaje, razven vrča pitne vode pa je revež brez hrane in brez pomoči.

Pa tudi redna opravila zahtevajo v ambulančni službi vedno navzočnost dveh oseb, če je treba ugotoviti vsebino došlih in odpravljenih sklepov.

Recimo, da dobi tak samotni spremeljevalec denarni sklep, ga odpre ter ugotovi primanjkljaj. Kdo naj verjame n. pr. ugotovitvi, če je bil sklep napravljen s komisijonelnim podpisom več oseb?

Obratno nima priče pri odpravi vrednostnih pošilk v denarnem sklepu, ki se mu lahko utajijo; sklicevanje na poštenost tu nič ne zaleže.

Interesantno bi bilo, kakšno stališče bi zavzemal sodnik, če bi se izmilla iz takih slučajev pravdna razprava.

O stanju ambulančnih vozil pa naj izrečejo svedoki svoja mnenja. Takozvane ambulanice nižje vrste opravljajo res posamezni organi pošte, ali te potujoče pošte posredujejo samo sklepe, se ne bavijo s prekartiranjem denarnih pošilk, takih ambulan pa v našem omrežju sploh ni.

Naj oblastna preiskava v najnovejšem poštno-ambulančnem škandalu ugotovi vlom, napad, tatvino ali karisibodi, izognila bi se bila neprijetni in morebiti še prav dragoceni izkušnji, ko bi bila zasedena ambulanca po službeni in praktični potrebi z dvema osebama.

Dogodek z Dolenjskega se lahko ponovi v drugi obliki kje drugod, mogoče je samo začetek zločinske serije, ki izrablja brezbriznost uprave na škodo države in občinstva.

Če ta poučna prilika merodajne činitelje ne dovede do pametnih načel štedenja pri prometu, potem ostane samo še upanje, da jih bodo streznile še bolj drastične katastrofe.

Trgovina.

Naši izvozniki bukovega lesa za približanje češkoslovaškim izvoznikom. Češkoslovaški bukov okrogli les je skoro popolnoma izrinil z nemškega tržišča jugoslovanski okrogli les, zaradi česar je izvoz bukovega lesa iz Bosne padel povprečno za 50%, kar pomeni izgubo 3 milijonov dinarjev. Kakor poročajo listi, so započela jugoslovanska podjetja akcijo za približanje s češkoslovaškimi izvozniki, ki gre za tem, da bi se dosegla razdelitev prodajnih področij in se s tem izključila konkurenca.

Krošnjariji v Mariboru. V zadnjem času so krošnjarije malo potisnili iz Maribora. Reči se mora, da jih je veliko manj kakor jih je bilo v lanskem letu, toda namesto tega se vidijo v Mariboru krošnjarije, katere panujo po gostilnah, kavarnah, trgovinah in tudi po cesti svojo čebulo, katero prinašajo v veliki obilnosti iz Dravskega polja v Maribor. Seveda bi jim morala merodajna oblast povedati, da je krošnjarenje tudi njim zabranjeno.

Obrt.

Elaborat s proračunom za pohištvo novega oficirskega doma v Skopljju. Komanda III. armijske oblasti (intendantura) v Skopljju pozivlja tvorničarje pohištva, ki pridejo v pošte za izdelavo umetniškega pohištva, da izdelajo elaborat s proračunom za pohištvo novega oficirskega doma, ki se gradi v Skopljju in bo dovršen predvidoma do konca tega leta. Elaboratu je po možnosti priložiti slike in načrte pohištva — vsaj glavnih predmetov — tako da bo mogoče iz njega ustvariti si pravo sliko tako o stilu kakor o vrsti in ceni pohištva ter ga je poslati gorinavedeni komandi najkasneje do 16. marca t. l. Poziv na ilitacijo za svoječasno nabavo navedenega pohištva bo objavljen v »Skuženih Novicah« in dostavljen tudi tiskom, ki bodo izdelale elaborat in načrt. Seznam potrebnega pohištva je interesentom na razpolago v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo, kjer si ga morejo intereseanti med uradnimi urami osebno ogledati.

Razstava — in jubilej. Meseca avgusta t. l. se bo vršila v Mariboru Razstava ročnih izdelkov javencev in v mesecu septembru bo pa mariborska nadaljevalna trgovska šola praznovala 50letnico svojega obstanka.

Davki in takse.

Davek na zaslužek telesnih delavcev. Iz trgovskih krogov smo dobili: Casopisi so sicer priobčili, da je treba prijaviti vse osebe, ki prihajajo za ta davek v pošte, s posebno prijavo, katero je treba kolkovati s kolkom Din 5. Davčna oblast pa zahteva ne samo to, ampak je treba ta davek plačati na ta način, da se mora za vsako vlogo še predložiti dve fiskovini, seznam pobranih zneskov davka na zaslužek telesnih delavcev. Te fiskovine se zopet kupijo v Zadržni tiskarni na Dunajski cesti, kar zopet ni vsakemu znano. Tiskovina stane en dinar. Davčna oblast zahteva plačilo tega davka tudi že za januar 1926, torej je s tem povedano, da se ga mora vsak mesec plačevati, ne morda skupno za več mesecev. Ker pri tem davku ne pridejo v poštev samo trgovci, obrtniki itd., ampak tudi vsaka gospodinja, katera ima služkinjo katere zaslužek znaša s hrano in stanovanjem vred čez Din 5000 mesečno. Smo res radovedni, če bodo vse gospodinjice predložile vsaki mesec 2 taki fiskovini in kdo bo vse to kontroliral, kdo vse to iztirjal? Tudi ni dotična tiskovina posebno praktično sestavljena. Naj bo že kakor hoče; v prvi vrsti naj bi davčna oblast vse točno pojasnila, sicer se bo zgodilo, da bo imela neiztirljivih zaostankov kakor bolniška blagajna. Vprašanje je tudi, se li bode ta davek tudi pri naših bratih Hrvatih in Srbih tudi tako rigorozno iztirjal kakor pri nas. Ker se vedno govori in piše, da smo vsi en narod, bi bilo pač želeli, da smo si tudi pri davkih in pri računu in točnosti iztirjanja enaki. Dosedaj nas še veliko loži.

Akcija vojvodinskih gospodarskih krogov proti visokim davkom. Vse gospodarske organizacije in korporacije v Vojvodini priredijo 21. t. m. veliko protestno zborovanje v Novem Sadu. Tudi po vseh drugih večjih krajih Vojvodine se prirede slična zborovanja.

Denarstvo.

Naš papirnati denar. Imamo v prometu še vedno 3 vrste bankovcev po 100 Din, 2 vrsti po 10 Din. Ali ne bi bil že skrajni čas, da se vse tiste modre bankovce po 100 Din vzame iz prometa, istotako take po 10 Din. Papirnati po 5 Din novi so bili sicer že avizirani, a naj se objavi, če so že prišli, kje se dobe, v kakih množinah. Papirnat novčanice po 1 Din, 50 par in 25 par, naj se čimprej vzamejo iz prometa, ker je kovanega denarja že dovolj v prometu; v nekaterih obratih se ga že preveč nabira in se ga vsak rad iznebi radi prevelike teže, če bi bili polovico tanjši, ne bi škodilo. Za novčanice po 25 par sicer še ni kovanega denarja, a morda se dobe kovani po 20, 10 in 5 par, samo naj se pove, kje, kdaj in v kakih množinah.

Število bank, pooblaščenih za trgovanje z devizami in valutami. Po podatkih Generalnega inšpektorata finančnega ministrstva je bilo dne 1. januarja t. l. pooblaščenih za trgovanje z devizami in valutami 135 zavodov od teh samo za valuto 93.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Naša Narodna banka je imela po stanju dne 8. februarja t. l. za 5824.8 milijonov dinarjev bankovcev v obtoku. Obtok se je izza zadnjih 8 dni zvišal za 41.5 milijonov dinarjev.

Promet.

Vprašanje na našo pošto upravo. V Ljubljani in še v nekaterih mestih dostavlja pošta pakete ne glede na težo in vrednost. Za dostavitve se plača Din 5.— za vsak paket, kar je vsaj za trgovce, ki so blizu pošte, sila drago. Nekateri tvrdke pošiljajo same po pakete. Vprašamo: Ali se ne bi dalo stvar tako urediti, da pošiljatelj ne plača dostavnine prav po nepotrebnem, če pošta za ta plačani znesek ničesar ne stori. Tako pobira pošta tisočake, za kar niti z mezincem ne gane. Sicer se bo pa o raznih tarifah in drugem še pisalo. Na vsak način ne sme to ostati tako.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v Ribnici je priredil dne 7. t. m. v gremijski pisarni sestanek, na katerem so se med drugim slišale sledeče pritožbe radi krošnjarijev: Hrvaških krošnjarijev z manufakturnim blagom je pri nas vedno več. Obiskujejo sejme, a ko mine sejem se razkropijo po bližnjih vaseh, kjer prodajajo svoje blago od hiše do hiše. Ti krošnjariji posedujejo baje dvojne pravice i. s.: na sejmju kažejo obrtni list za sejmjarstvo, a zunaj, na vaseh pa licence ali krošnjarsko knjižico za krošnjarstvo. Opaža se, da se poslužujejo ti krošnjariji vseh mogočih tudi nedovoljenih mahinacij, samo da razpečajo svoje blago. Res bi bilo že enkrat pričakovati, da se intereseanti stregnijo in pridejo vendar do prepričanja, da prodaja krošnjari le izmeče in da skuša le pod pretvezo večje množine blaga ali na katerisibodi drugi način prepričati konsumenta, da prodaja celo cenejše kakor po trgovinah. Gremij je poslal svojo tozadevno pritožbo Srežnemu poglavarju v Kočevje, kakor tudi Zvezi trgovskih gremijev.

Gremiju trgovcev v Ribnici prihajajo pogosto od ribniških krošnjarijev s suho robo pritožbe, da jim nekatera okrajna glavarstva Nemške Avstrije absolutno ne puste krošnjariji in popravljati rešeta. Pred kratkim sta se zglasila pri Gremiju dva ribniška krošnjarija, ki sta pokazala odklonilna avstrijska odloka, s katerima jima je Okrajno glavarstvo v Hartbergu in Linzu prepovedalo krošnjariji ter popravljati rešeta. Gremij je zadevo predložil Zvezi trgovskih gremijev. Končno je tudi treba pripomniti, da pripovedujejo krošnjariji, da je Čehoslovakom povsod po Avstriji dovoljeno krošnjariji z lesnimi izdelki in prodajati leseno robo.

Ljubljanska borza.

Pondeljek, 15. februarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 77, bl. 78.50; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 276, bl. 278; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 200; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 965, bl. 970; Sla-

venska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Sirojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 125; Združene papirnice Vevče, Gorjane in Medvede d. d., Ljubljana den. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 90, bl. 100; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 115.

Blago: Hmelovke, od 6 m napr., brez letošnje rasti, debelina na spod. koncu 7—8 cm, feo nakl. post. bl. 5; bukoví hlodi, dolž. od 3 m napr., deb. od 25 cm napr., media 35 cm, feo nakl. post. bl. 225; hrastovi hlodi od 2.70 m napr., media 35 cm, feo nakl. post. bl. 460; jelove deske, 25 mm, suhe, feo nakl. post. bl. 500; bukoví oglje, suho, vilano, la, feo naklad. post. 2 vag., den. 80, bl. 80. zaklj. 80; brzojavni drogi, smreka, jelka, bor, od 8—12 m dolž., od 9—13 cm prem. na zgor. koncu, dobava v avgustu, feo Jesenice den. 270; premog kosovce (ca 3500 kalorij), feo vagon Novo mesto, za 1 tono bl. 170; premog v kockah 100 mm, feo vagon Novo mesto bl. 150; premog orehovce 50 mm, feo vagon Novo mesto bl. 140; premog zdrob, feo vagon Novo mesto bl. 130; premog rovní, feo vagon Novo mesto bl. 120; pšenica bačka, feo nakl. post. bl. 295; pšenica sremska, feo vag. nakl. post. bl. 290; kuruza času prim. suha, feo vag. Postojna tranz. bl. 155; kuruza času prim. suha, feo vag. post. bl. 123; kuruza času prim. suha, feo ban. post. bl. 118; kuruza inzulanka, času prim. suha, feo vag. medjim. post. 1 vag., den. 165, bl. 165, zaklj. 165; kuruza, um. suš., feo vag. bačka post. blago 142; kuruza umetno sušena, feo Postojna tranz. bl. 182; ječmen, 62 kg, feo vag. bačka postaja bl. 155; ječmen spomlad. pivovarn., 66.67 kg, par. Ljubljana bl. 260; oves rešetani, feo vag. postaja bl. 190; oves semenski, feo vag. Cakovce 1 vag., den. 295, bl. 295, zaklj. 295; ajda domača, feo vag. prekm. post. bl. 260; rž domača, feo vag. prekm. postaja bl. 210; rž, 71/72 kg, par. Ljubljana bl. 220; proso rumeno, feo vag. prekm. post. bl. 210; proso rumeno medjim., feo Ljubljana bl. 220; otrobi drobni, pšenični, feo vag. nakladalna postaja Vinkovci bl. 115; otrobi drobni, pšen., par. Ljubljana bl. 140; ječmen, zlatorumene, feo vag. dol. p. den. 250; kornopija v steblih, feo vag. slav. post. bl. 90; la Portlandcement »Salona-Tours«, feo vag. Solin: v jutavrečah po 50 kg bl. 40; v papirnatih vrečah po 50 kg bl. 45; v sodih po 150, 180, 200 kg bl. 52.50.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Kg govejega mesa 15 do 19 Din, jezika, jeter, ledice, možganov 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, loja 7.50 do 12, teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, prašičjega mesa 20 do 25, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledice 22.50 do 25, glave 7.50 do 10, parkljev 5 do 7.50, slanina 19 do 20, masti 26 do 27.50, šunke 35, prekajenega mesa 29 do 32, prekajenih parkljev 10 do 12, prekajene glave 12.50, jezika 35, koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 18 do 20, konjskega mesa 6 do 8, kilogram krakovskih in debrecinskih klobas 40, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 30 do 40, pol prekajenih 32 do 35, suhih 67, suhe slanina 30 Din. — Kokoš 25 do 35, petelin 30 do 40, domač zajec 10 do 20; kg krapa 26 do 32.50, linja in ščuke 25 do 30, klina 12.50 do 15, mreže 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50. — Liter mleka 2 do 3, kg surovega masla 40, čajnega 50 do 55, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 9 do 10, par jaje 2.50 do 3 Din; kg belega kruha 6, črnega in rženega 5, kg jabolk 4 do 8, ena oranža 1.50 do 2, limona —.75, kg rožičev 10, fig 10 do 16, dateljnov 25, orehov 12, lušenih orehov 35, suhih češpelj 10 do 12, suhih brusik 16 Din; kg kave 40 do 76, pražene kave 56 do 100, kristalnega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15.50, kavine prime-si 20, riža 10 do 12, liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, kg soli 4.50, celega popra 52, mletega 54, paprike 20 do 56, testenin 9 do 12, pralnega luga 3.75, čaja 75 Din; kg moke št. 0 5.75, št. 1 5.25, št. 3 4.50, št. 5 3.75, št. 6 3, kaše 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2 do 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 8 do 9, ržene moke 5, q pšenice 350 do 360, rži 260 do 290, ječmena 240 do 260, ovs 245 do 260, prosa 275 do 300, koruze 215 do 225, ajde 300 do 325, fižola 350 do 360, graha 400 do 500, leče 600; q premoga 40 do 46, m³ trdih drv 160 do 180, mehkih 100, q sladkega sena 70 do 80, pol sladkega 60, kislega 50, slame 50, kg endivije 18 do 20, motovilca 15 do 25, radiča 15 do 20, zelja 2 do 2.50, rdečega zelja 4 do 6, kislega 2.50 do 3, ohrovt 2 do 2.50, karfiol 8 do 10, kolarab —.75 do 1, špinat 15 do 16, paradižnikov 16, graha v stročju (laškega) 25, čebule 2 do 3, česna 15, krompirja 1.25 do 1.50, repe —.50 do 1, kisle repe 2 do 2.50, korenja —.75 do 4, peteršilja 12, zelenjave za juho 8, artičoka 3 Din.

Zelenjava in sadje na trgu v Trstu. — Cene na debelo. — Česnik L 300, pomaranče (stol) 125—150, pomaranče (za boj) 35—65, kisle zelje 130—170, artičoki (100 km) 30—35, brokoli 100—120, glavno zelje 140—150, karfiola 140 do 150*, ohrevi 80 do 130, korenček 50 do 80*, vrhnata repa 20, čebula 70—120, dateljni 420, koromač 100—120*, solata 50—200, limone (za zabo) 32—35, mandarini 220—440*, jabolka 120—280*, orehi 400—440, hruške 280—500*, grah v stročju 250—300*, paradižniki 200 do 300*, suhe slive 400—570*, radič 300 do 600, radič rdeč 200—460, korenje 80 do 160, kislj repa 90, sladka repa 80, zelena 160—270, špinata 200—570 in topinambour L 70. — V maloprodaji je na navedene cene dovoljen 20 odstotni povšek. Z zvezdico zaznamovani predmeti se trgujejo brutto za netto.

KOSITER ALI CEN LETA 1925.

Leta 1924 je znašala svetovna produkcija cina 139.102 toni, lani pa že 146.368 ton. Leta 1924 je bila povprečna cena ci-

na 248 funtov in 17 šilingov, lani pa 261 funtov 1 šiling in 6 penice, lani torej za 12 funtov 4 šilinge in 6 penice višja; napram letu 1923 je bila že predlanska cena višja, in sicer za 46 funtov in 8 šilingov. Podajamo tabelo o produkciji 1924 in 1925 (v tonah):

	1924	1925	+ ali —
Malajske Zvezne drž.	44.043	45.925	+ 1882
Malajske Ne-zvezne drž.	2.000	2.500	+ 500
Nizoz. Vzh. Indija	33.165	32.749	— 416
Siam	7.256	6.802	— 454
Indija	1.087	1.323	+ 236
Kitajska	6.858	8.500	+ 1642
Bolivia	32.135	32.980	+ 845
Cornwall (Anglija)	1.986	2.500	+ 514
Južna Afrika	1.210	1.103	— 107
Avstralija	2.500	2.800	+ 300
Kongo	1.000?	2.000	+ 1000
Nigeria	6.162	6.186	+ 24
Druge dežele	700	1.000	+ 300

Prirastek napram letu 1924 znaša dobrih 5,2%. Odstotki Malajskih Zveznih držav na svetovni produkciji so znašali lani ca. 31,4%, odstotki Nizozemske Vzhodne Indije nekaj pod 22,4%, odstotki Belivije pa nekaj nad 22,5%; vsi ti trije glavni producenti so dali torej 78,3%, skoraj štiri petine svetovne produkcije.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. februarja t. l. ponudbe za dobavo vrčev za petrolej, olje in dr.; do 23. februarja t. l. za dobavo raznega pohištva ter za dobavo 1000 komadov prašnic. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Pri direkciji državnih železnic v Subotici dne 2. marca t. l. glede dobave 1 kotla za nabiranje plina s pripadajočimi deli; dne 6. marca t. l. glede dobave telegrafskega orožja ter ter glede dobave materiala za plombaranje skretnic; dne 8. marca t. l. glede dobave materiala za vzdrževanje železniških prelaznih naprav ter glede šamotne opeke; dne 10. marca t. l. glede dobave materiala za vzdrževanje skretniških ključavnic. — Dne 12. marca t. l. pri direkciji drž. železnic v Ljubljani glede dobave železniškega materiala za gornji ustroj. Dne 13. marca t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave 20.000 kg bombaža za čiščenje lokomotiv.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. februarja t. l. ponudbe za dobavo raznih lakov; do 23. februarja t. l. za dobavo 8000 komadov signalnih šip, za dobavo pločevine (dekapirane, rebraste in perforirane, za dobavo 21 komadov rebraste železne po- cinkane pločevine; do 26. februarja t. l. za dobavo 1 kom. specialnega gonilnega jermena ter za dobavo 1 kom. specialnega gonilnega jermena ter za dobavo 5000 pol gladilnega platna. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. Direkcija državne- ga rudnika v Kakanju sprejema do 22. februarja t. l. ponudbe za dobavo vijakov z maticami, do 27. februarja t. l. pa za dobavo usnjenega jermena za pogon. v Ljubljani ponovna ofertalna licitacija Dne 3. marca t. l. se vrši pri upravi voj- nog skladišča Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ponovna ofertalna licitacija glede izdelave strelododne naprave.

Predmetni oglasi z natančnejšimi pogoji so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

GROM
D. Z. O. Z.
tarinsko posredniški in spedijski bureau
LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 41
Nabav. strojno: „GROM“ Podružnice: Telefon Interurban 5ter. 454
MARIBOR, JESENICE, RAKEK.
Obavljajo vse vrste strojno spajajoče posle najhitreje in pod najkvalitetnejši pogoji.
Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Veletrgovina
A. SARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje moko in deželne pridelke raznoverstno rudniško vodo
Lasna pražarna za kavo in mlin za dl- šave z električnim obratom.
CENIKI NA RAZPOLAGO!

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk Grizner - Adler - Phoenix.
Isolator posamezne dele za stroje in kola, igle, olje, jermena, pnevmatika. Pozor! Vseeno na stroj brezplačno! — Večletna garancija! Na voljo! Na malo!

Damske flor nogavice
v vseh barvah in vrstah od Din 18— neprej, moške nogavice, dokolenke, otroške nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, sčelke za roke, oblačila in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri
Josip Petelinc
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Na malo!

TISKARNA „MERKUR“
Trg. - ind. d. d. LJUBLJANA Telefon št. 552
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13
Tiska časopise, knjige, poset- nice, brošure, letake, ce- nlake, pravila itd. itd.
Lastna knjigo- veznica

II. mednarodni vzorčni velesejem
v Poznanju — Poljska
od 2. do 9. maja 1926.
Zbirališče vseh poljskih pridobitnih krogov. — Najboljša prilika za navezovanje trgovskih stikov med Jugoslavijo in Poljsko. — Za jugoslo- vanske uvoznike in izvoznike edinstvena prilika. — Železniške in vizumske olajšave. — Brezplačna pojasnila in informacije daje gen. reprezentant **R. Golebiowski, Ljubljana, Stari trg 19.**

Naročajte in razširjajte
„Trgovski list“!

Zlatniki tudi v milu „GAZELA“
Da nagradimo naše cenj. odjemalce za dolgoletno naklonjenost, gospodom trgovcem pa omogočimo še- večji promet in zaslužek, smo se odločili, da bomo na vsakih 1000 kosov mila ali 500 kg (i. s. vseh vrst, ki ga produciramo)
vtisnili v 1 kos mila po zlatnik za 10 frankov.
Ker je naše priznano in splošno priljubljeno milo „GAZELA“ eden najboljših artiklov, ki ga ne sme po- grešati nobeno gospodinjstvo, je v interesu vsakega gospoda trgovca, da se z njim pravočasno in zadostno- založi.
Dovoljujemo si gg. trgovce opozoriti tudi na to, da se milo „GAZELA“ z vtisnjenimi zlatniki že na- haja v prometu, vsled česar je priporočati takojšno naročilo.
Nudite Vašim odjemalcem
samo naše res priznano in pravo milo „GAZELA“.

izdajatelj: tiskar dr. IVAN PLESS, Ljubljana. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. „MERKUR“ kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.